

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Власникам цінних паперів, керівництву
ПАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»
та Національній комісії з цінних паперів та
фондового ринку України

Звіт щодо аудиту річної консолідованої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит річної консолідованої фінансової звітності Публічного акціонерного товариства «Державна акціонерна компанія «Автомобільні дороги України» (надалі – Компанія), що складається із консолідованого Балансу (Звіту про фінансовий стан) на 31.12.2017 року, консолідованих Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), Звіту про зміни у власному капіталі, Звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився на зазначену дату, і приміток до фінансової звітності, включаючи стислий огляд суттєвих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2017 року, її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (надалі – МСФЗ).

Основа для думки із застереженням

Наказом в.о. Голови правління ПАТ «ДАК «Автомобільні дороги України» від 31.12.16 р. № 217 до облікової політики Компанії були внесені зміни, що враховуються при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності починаючи з 1 січня 2017 року. Відповідно до внесених змін права постійного користування земельними ділянками обліковуються Компанією у складі нематеріальних активів та оцінюються за справедливою вартістю. Фактично відображення в бухгалтерському обліку та окремих балансах дочірніх підприємств прав постійного користування земельними ділянками станом на 01.01.17 р. здійснене за нормативною грошовою оцінкою та не переглядалось Компанією на дату балансу (31.12.17 р.) у зв'язку з відсутністю активного ринку землі та необхідністю залучення додаткового фінансування для проведення експертної оцінки професійними оцінювачами. Водночас аудиторі відмічають, що згідно з МСБО 38 переоцінювати такі активи необхідно з достатньою регулярністю, щоб на кінець звітного періоду

балансова вартість активу суттєво не відрізнялася від його справедливої вартості.

Станом на 31.12.2017 року вартість прав постійного користування земельними ділянками, відображена в консолідованому Балансі, складає 2 903 926 тис. грн. або 52% валюти балансу. Зважаючи на відсутність активного ринку для даної групи активів та проведення експертних оцінок, аудитори не можуть ні підтвердити, ні спростувати твердження провідного управлінського персоналу щодо справедливої вартості вказаної групи активів, а також розрахувати суму відхилення нормативної грошової оцінки від справедливої вартості.

Ми звертаємо увагу на те, що інформація про коригування за періоди, що передують звітному, та/або причини неможливості застосування ретроспективного перегляду змін облікової політики стосовно зазначеної вище статті фінансової звітності, не були розкриті Компанією у примітках до консолідованої фінансової звітності.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Ключові питання аудиту

Ключові питання – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань.

Додатково до питання, описаного в розділі «Основа для думки із застереженням, ми визначили, що описані нижче питання є ключовими питаннями аудиту, які слід відобразити в нашому звіті.

Наш аудит ґрунтувався на ідентифікації та оцінюванні ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності, розробці та виконанні аудиторських процедур у відповідь на ці ризики, а також на отриманні достатніх та прийнятних аудиторських доказів. Оскільки зазначені нижче питання мають суттєвий вплив на консолідовану фінансову звітність Компанії, ми провели додаткові процедури щодо рахунків та статей, зазначених в цьому розділі нашого звіту.

Коригування вхідних залишків статей фінансової звітності

У зв'язку зі змінами, внесеними до Положення про облікову політику

Компанії, які набули чинності з 01.01.2017 року, Компанією та її дочірніми підприємствами були здійснені коригування вхідних залишків консолідованого Балансу за статтею «Додатковий капітал» на загальну суму 2 450 928 тис. грн.

Ми звертаємо увагу на примітку 3.2, де зазначено, що з моменту переходу Компанії на МСФЗ при проведенні процедури трансформації статті консолідованого Балансу перевіряються на предмет їх відповідності критеріям визнання активами. За результатами такої перевірки здійснюються відповідні коригувальні записи, які описані в примітках до консолідованих фінансових звітів.

Зазначимо, що невідображені раніше витрати Компанії, що здійснені шляхом коригування вхідних сальдо за рахунок нерозподіленого прибутку, у консолідованій фінансовій звітності за 2017 рік становлять 48 418 тис. грн. Ми провели аналіз причин виникнення цих коригувань та встановили, що існує суттєва залежність між показниками чистого прибутку окремих дочірніх компаній та оцінкою керівництва Материнської компанії ефективності роботи провідного управлінського персоналу цих дочірніх компаній, про що зазначено в контрактах з керівниками дочірніх компаній. На нашу думку, такий підхід створює передумови для зацікавленості керівництва дочірніх компаній в окремих випадках декларувати чистий прибуток у Звіті про сукупний дохід. Ми наголошуємо на існуванні суттєвого властивого ризику для Компанії в зв'язку з цим питанням. Ці ризики були нами враховані при плануванні аудиту та проведенні наших процедур.

Ми звертаємо увагу, що загальна сума коригувань станом на 1 січня 2017 року за статтями «Додатковий капітал» та «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)» становить 2 402 510 тис. грн., що становить 49,9% валюти Балансу.

Суттєва невизначеність щодо результатів судових процесів

Ми звертаємо увагу на примітки 4.3.2 та 6.2, в яких зазначено, що існує значна кількість судових та арбітражних процесів, в яких Компанія та її дочірні підприємства є сторонами як позивачі та відповідачі. За даними судовими процесами на момент проведення аудиту існувала невизначеність стосовно остаточних результатів та рішень судових органів та/або дій регуляторних органів. Ми провели наші аудиторські процедури та отримали достатні та прийнятні докази щодо ймовірності прийняття рішення на користь дочірніх підприємств, яка оцінена як низька. При складанні консолідованої фінансової звітності Компанією та її дочірніми підприємствами були нараховані поточні забезпечення на судові спори. Загальний розмір таких забезпечень становить 20 891 тис. грн.

Ми також звертаємо увагу на примітку 6.3, в якій зазначено, що внаслідок проведення кредитором активної претензійно-позовної роботи суттєва частина майна Компанії та її дочірніх підприємств перебуває у заставі та адміністративному арешті.

Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність

Управлінський персонал Компанії несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовне, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, якщо воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, які поставили б під значний сумнів можливість компанії продовжувати безперервну діяльність. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в своєму звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного відображення.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, інформацію про запланований час і обсяг проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що мали найбільше значення під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в своєму звіті аудитора крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або якщо за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на примітку 6.1, де зазначено особливості фінансово-економічних відносин із основними замовниками (регіональними Службами автомобільних доріг), що є пов'язаними з Компанією особами. При проведенні процедури трансформації консолідованої фінансової звітності Компанії обсяг фактично виконаних, але прийнятих робіт регіональними Службами автомобільних доріг, відображено у складі поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Аудитор відмічає, що в окремих фінансових звітах дочірніх підприємств витрати, пов'язані з виконанням неприйнятих робіт на загальну суму 29 656 тис. грн., продовжують обліковуватись у складі незавершеного виробництва. Водночас, списані дочірніми підприємствами прямі матеріальні та інші витрати для виконання дорожньо-експлуатаційних робіт після прийняття замовником в експлуатацію дороги є нероздільною їх частиною як об'єкта витрат, що належить замовнику. Відповідно, таке незавершене виробництво не може бути достовірно оцінене та підтверджене при проведенні інвентаризації, як складова запасів, оскільки такий актив фактично не перебуває під контролем підприємства.

Оскільки такі неприйняті замовником роботи, на нашу думку, були належним чином класифіковані та розкриті відповідно до обраної Компанією концептуальної основи як дебіторська заборгованість при трансформації консолідованої фінансової звітності за вимогами МСФЗ, що описано в примітках, думка аудитора не модифікується щодо зазначеного питання.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Дорошенко Тетяна Сергіївна, сертифікат аудитора серія «А» №007274 від 30 липня 2015 року.

Партнер із завдання

Дорошенко Т.С.

Від імені аудиторської фірми:

**Директор ТОВ «Аудиторська фірма
«Промислова Аудиторська Спілка»**

Голубець С.М.

Адреса Аудитора: Україна, 04073, м. Київ, проспект Московський (С. Бандери), буд.23, тел. (044) 501-03-13.

Складено 25 квітня 2018 року

